

Handläggare:
Elvy Lindkvist
Telefon: 08 508 36 212

Till
Äldrenämnden
den 15 december 2009

Rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen, kvartal 3 2009

Förslag till beslut

1. Äldrenämnden godkänner stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut, kvartal 3 2009.
2. Äldrenämnden överlämnar stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut till kommunfullmäktige.

Gunnel Rohlin
direktör

Raili Karlsson
avdelningschef

Sammanfattning

Enligt socialtjänstlagen (SoL) 16 kap. 6 f-h § är kommunerna skyldiga att anmäla alla gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen som inte verkställts inom tre månader. Kommuner som inte inom skälig tid tillhandahåller bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL som någon är berättigad till enligt beslut av kommunen, kan av länsrätten åläggas att betala en särskild avgift.

För kvartal 3 2009 har stadsdelsnämnderna rapporterat totalt 116 beslut som inte hade verkställts inom tre månader. Under perioden har 20 av dessa beslut verkställts och 7 ärenden har avslutats varför det vid periodens slut den 30 september 2009 fanns 88 ej verkställda beslut att rapportera. 78 beslut avser beslut om särskilt boende och i dessa fall har den enskilde valt att vänta på ett önskat boende, alternativt tackat nej till erbjudet boende. 10 beslut avser beslut om dagverksamhet. I dessa fall har den enskilde valt att vänta på en specifik dagverksamhet, alternativt tackat nej till erbjuden dagverksamhet.

Äldrenämnden har också gett äldreförvaltningen i uppdrag att i samband med rapportering av ej verkställda beslut fortlöpande redovisa antalet överklaganden som gjorts till Länsrätten samt hur många brukare som fått bifall på sina överklaganden. Under kvartal 3 2009 har totalt 73 domar avseende äldreomsorgsinsatser meddelats från domstol varav 20 domar var mot nämndernas beslut, dvs. den enskilde har fått bifall på sin överklagan. Totalt sett har det skett en minskning av antalet domar som går mot nämndernas beslut under året, i synnerhet när det gäller beslut om vård- och omsorgsboende.

Bakgrund

Kommunernas rapporteringsskyldighet

Från och med 1 juli 2006 är kommunerna enligt socialtjänstlagen (SoL) 16 kap. 6 f-h § skyldiga att anmäla alla gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen som inte verkställts inom tre månader. Besluten ska rapporteras med personuppgifter till länsstyrelsen och kommunens revisorer. Rapporteringsskyldigheten gäller även alla avbrott i verkställigheten om beslutet inte har verkställts på nytt inom tre månader från dagen för avbrottet.

Till kommunfullmäktige ska socialnämnden (eller motsvarande) lämna en statistikrapport över hur många gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § SoL som inte verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. I rapporten ska anges vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som förflutit från dagen för respektive beslut. Uppgifterna i rapporten ska vara avidentifierade. Rapportering ska göras en gång per kvartal.

Sanktionsavgift

Ändringen i socialtjänstlagen innebär att en kommun som inte inom skälig tid tillhandahåller bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL som någon är berättigad till enligt beslut av kommunen, åläggas att betala en särskild avgift. Detsamma gäller om kommunen inte inom skälig tid på nytt tillhandahåller biståndet efter det att verkställigheten avbrutits. Sanktionsavgiften tillfaller staten. Det lägsta beloppet för en sanktionsavgift är 10 tkr och det högsta 1 mnkr. Sanktionsavgift fastställs av länsrätten efter ansökan från länsstyrelsen. När länsrätten fastställer sanktionsavgiften ska det särskilt beaktas hur lång tid dröjsmålet har pågått och hur allvarligt det i övrigt anses vara.

Riktlinjer för köhanteringssystem

Enligt Stockholms stads riktlinjer för köhanteringssystem inom äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden (KF 2008-05-12) ska den enskilde alltid erbjudas ett alternativt likvär-

digt boende om det inte finns en ledig lägenhet att tillgå på något av de boenden den enskilde valt. Den enskilde ska också informeras om aktuell kötid till önskat boende. Om den enskilde valt att vänta på önskat boende men inte kunnat erbjudas en lägenhet inom två månader ska han/hon återigen erbjudas ett annat boende. I riktlinjerna betonas vikten av att all information och alla åtgärder som vidtas i ärendet ska dokumenteras. Under förutsättning att handläggning sker enligt de fastställda riktlinjerna ska inte valfrihetssystemet inom vård- och omsorgsboenden medföra att stadsdelsnämnderna riskerar vitesföreläggande på grund av att beslut inte verkställts inom skälig tid.

Lagen om valfrihetssystem (LOV)

Samtidigt med att lagen om valfrihetssystem (LOV) införts 1 januari 2009 har även vissa ändringar gjorts i socialtjänstlagen 16 kap. 3 § som innebär att kommunen får avvakta med att verkställa biståndsbeslut om den enskilde själv begär detta. Avsikten är att möjliggöra för den enskilde att välja en specifik utförare, t.ex. ett visst boende, utan att kommunen ska riskera en särskild avgift. Bestämmelsen gäller endast verkställighet inom valfrihetssystemet. Trots att en särskild avgift inte ska åläggas har av rättssäkerhet inga ändringar gjorts i bestämmelserna som rör rapporteringsskyldighet till länsstyrelsen och de kommunala revisorerna.

Ärendet

I ärendet redovisas de ej verkställda beslut som stadsdelsnämnderna rapporterat till Länsstyrelsen, revisionskontoret och äldreförvaltningen avseende kvartal 3 2009, se bilaga 1. För kvartal 3 2009 har stadsdelsnämnderna rapporterat totalt 116 beslut som inte hade verkställts inom tre månader. Under perioden har 20 av dessa beslut verkställts och 7 ärenden har avslutats varför det vid periodens slut den 30 september 2009 fanns 88 ej verkställda beslut att rapportera. 78 beslut avser beslut om särskilt boende och 10 beslut avser beslut om dagverksamhet.

I tabellen nedan redovisas antalet beslut som inte var verkställda den 30 september 2009 per stadsdelsnämnd, samt om besluten inte verkställts på grund av resursbrist. Dessutom redovisas antalet ej verkställda beslut per stadsdelsnämnd vid tidigare rapporteringstillfällen kvartal 1 2009 och kvartal 2 2009.

Tabell 1. Antal beslut som inte var verkställda vid redovisningsperiodens slut per stadsdelsnämnd

SDN	31/3 2009	30/6 2009	30/9 2009	Enskilde tackat nej/ väntar på önskat boende/dagverksamhet 30/9 2009	Resursbrist 30/9 2009
Bromma	8	11	10	10	0
Enskede-Årsta-Vantör	11	12	17	17	0
Farsta	4	4	6	6	0

Hägersten-Liljeholmen	3	2	2	2	0
Hässelby-Vällingby	0	2	2	2	0
Kungsholmen	5	8	10	10	0
Norrmalm	0	0	0	0	0
Rinkeby-Kista	2	3	2	2	0
Skarpnäck	0	2	1	1	0
Skärholmen	0	3	1	1	0
Spånga-Tensta	1	2	0	0	0
Södermalm	3	9	15	15	0
Älvsjö	1	1	1	1	0
Östermalm	10	14	20	20	0
Socialtjänstförvaltningen	-	-	1	1	0
TOTALT	48	73	88	88	0

Under hösten 2008 har Länsstyrelsen infört en webbaserad tjänst för rapportering av ej verkställda beslut. Efter rapportering till Länsstyrelsen skriver stadsdelsförvaltningarna ut oidentifierade kopior som skickas till äldreförvaltningen. Tyvärr går det inte att utläsa av kopiorna om det rapporterade beslutet avser man eller kvinna vilket ska framgå i den statistikrapport som ska redovisas till kommunfullmäktige. Detta har påpekats för Länsstyrelsen som ska försöka åtgärda problemet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för strategi och planering inom äldreförvaltningen. Rapportering av ej verkställda beslut har gjorts av samtliga stadsdelsnämnder. Äldrenämndens handikappråd (HKR) och Kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) har tagit del av ärendet den 8 december 2009. De fackliga organisationerna har tagit del av ärendet i förvaltningsgruppen den 9 december 2009.

Äldreförvaltningens synpunkter

Antalet beslut som inte verkställts inom tre månader har vid detta rapporteringstillfälle ökat jämfört med föregående kvartal. 78 beslut avser beslut om särskilt boende och i dessa fall har den enskilde valt att vänta på ett önskat boende, alternativt tackat nej till erbjudet boende. 10 beslut avser beslut om dagverksamhet. I dessa fall har den enskilde valt att vänta på en specifik dagverksamhet, alternativt tackat nej till erbjuden dagverksamhet. Detta kvartal visar att stadsdelsnämnderna Södermalm och Östermalm har en ökning av ej verkställda beslut om särskilt boende och Ensched-Årsta-Vantör en ökning av ej verkställda beslut om dagverksamhet.

Domar

Vid äldrenämndens sammanträde den 16 september 2008 fick äldreförvaltningen i uppdrag att i samband med rapportering av ej verkställda beslut fortlöpande redovisa antalet överklaganden som gjorts till Länsrätten samt hur många brukare som fått bifall på sina överklaganden. Domarna redovisas per insatstyp och per stadsdelsnämnd i bilaga 2.

Under kvartal 3 2009 har totalt 73 domar avseende äldreomsorgsinsatser meddelats från domstol varav 20 domar var mot nämndens beslut, dvs. den enskilde har fått bifall på sin överklagan. Liksom föregående kvartal redovisar Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd förhållandevis många domar (10 st.) avseende hemtjänst. Flertalet av de beslut som överklagats avser delavslag som gjorts vid nyprövning av hemtjänstbeslut. Som stadsdelsförvaltningen tidigare informerat om pågår ett arbete inom förvaltningen med att få en större likstälighet i bedömningarna.

Totalt sett har det skett en minskning av antalet domar som går mot stadsdelsnämndernas beslut under året, i synnerhet när det gäller beslut om vård- och omsorgsboende. Under första kvartalet 2009 var 45,5% av domarna avseende beslut om vård- och omsorgsboende mot stadsdelsnämndernas beslut, kvartal 3 2009 var motsvarande siffra 27,3%, se tabell 2 nedan.

Tabell 2. Meddelade domar mot nämndernas beslut kvartal 1 – 3, 2009.

	Vård- och omsorgsboende	Servicehus	Korttidsvård	Dagverksamheter	Hemtjänst	Totalt
kvartal 1	45,5%	35,5%	14,3%	25,0%	0 %	31,1%
kvartal 2	43,3%	38,5%	50,0%	100,0%*	14,3%	34,4%
kvartal 3	27,3%	28,6%	25,0%	80,0%	14,3%	27,4%

*avser en (1) dom

När det gäller domar avseende beslut om dagverksamhet är det förhållandevis få domar som meddelats varför det kan uppstå extremvärden, som under kvartal 2 då endast en dom meddelats och denna var mot nämndernas beslut. Icke desto mindre är det anmärkningsvärt att av de fem domar som meddelats under kvartal 3 var fyra domar mot nämndernas beslut. I bilaga 3 redovisas antalet domar totalt samt antalet domar mot nämnd per stadsdelsnämnd.

Bilagor

1. Statistikrapport av stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL), kvartal 3 2009.
2. Redovisning av domar kvartal 3 2009.

3. Redovisning av domar mot nämndernas beslut kvartal 1 – 3 2009.